

Jaarverslag 2004

Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken (NeCeDo)
Capelle aan den IJssel **april 2004**

Voorwoord

1. Organisatie en structuur

- 1.1 Inleiding
- 1.2 NeCeDo-bestuur
- 1.3 Bureau-organisatie
- 1.4 Doelmatigheidsonderzoek

2. Algemene advisering en informatieverstrekking

- 2.1 Inleiding
- 2.2 Kwaliteitsmanagement
- 2.3 Beleidsadvisering
- 2.4 Websites
 - 2.4.1 Necedo.nl
 - 2.4.2 Eigenkracht.nl
 - 2.4.3 Pure Kracht.nl
- 2.5 Doping Infolijn
- 2.6 De dopinglijst
- 2.7 Receptor
- 2.8 NZVT

3. Juridisch

- 3.1 Inleiding
- 3.2 Implementatie Code
- 3.3 Memorie van Toelichting
- 3.4 Bloed
- 3.5 Dispensaties
- 3.6 Olympische Spelen Turijn 2006
- 3.7 Voordrachten
- 3.8 Leergang Doping

4. Participatie in internationale activiteiten

- 4.1 Inleiding
- 4.2 Raad van Europa
- 4.3 Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA)
- 4.4 International Anti-Doping Arrangement (IADA)
- 4.5 Association of National Anti-Doping Organisations (ANADO)
- 4.6 Model Rules NADOs
- 4.7 Internationale richtlijn voor sportfysiotherapie

5. Topsportvoorlichting

- 5.1 Inleiding

- 5.2 Adviesgroep 'topsportvoorlichting'
- 5.3 Bondsspecifieke voorlichting
- 5.4 Voorlichtingsmaterialen
- 5.5 Voorlichtingsbijeenkomsten
- 5.6 Artikelen
- 5.7 Geneesmiddelen Dispensatie Sporter (GDS) commissie

6. Breedtesport

- 6.1 Inleiding
- 6.2 Lijf, Sport & Middelen
 - 6.2.1 Algemeen
 - 6.2.2 Voorlichtingsbijeenkomsten
 - 6.2.3 Lijf, Sport & Middelen boekenreeks
 - 6.2.4 Artikelen in Sport & Fitness Magazine
- 6.3 Eigen Kracht Campagne
- 6.4 Verenigingssport
 - 6.4.1 De Gezonde Sportvereniging
 - 6.4.2 Pure Kracht

7. Wetenschappelijk onderzoek

- 7.1 Inleiding
- 7.2 Adviescommissie
- 7.3 Genetische doping
- 7.4 Onderzoek Kwaliteit illegale dopingmiddelen
- 7.5 Wetenschappelijke literatuur

Bijlage 1. Financiële verantwoording

Bijlage 2. Literatuur

Bijlage 3. Doping Infolijn

Bijlage 4.1 www.necedo.nl

Bijlage 4.2 www.eigenkracht.nl

Bijlage 4.3 www.purekracht.nl

Bijlage 5. GDS commissie

Voorwoord

In het jaar 2004 werd veel gerealiseerd. Zo werden alle sportbonden die gehouden zijn aan het hebben van een adequaat anti-dopingbeleid, 56 in totaal, 'Code proof'. De ontwikkeling en realisatie van een landelijke dispensatieregeling onder de naam Geneesmiddelen Dispensatie Sporter (GDS) zag het daglicht. Het innovatieve voorlichtingsproject Pure Kracht werd uiterst succesvol afgerond en voorbereidingen werden getroffen voor nieuwe campagnes voor topsporters en sporters in fitnesscentra. Na 15 jaar onderging ook het NeCeDo een 'verfrissing' met een nieuw logo en huisstijl om gereed te zijn voor zijn werkzaamheden van morgen.

Waarschijnlijk zijn er in 2004 maar weinig bestuurs- en ledenvergaderingen bij de Nederlandse sportbonden geweest waarop doping geen agendapunt vormde. Ten einde te voldoen aan alle verplichtingen uit de World Anti-Doping Code, hebben alle 56 topsportbonden een Code-proof dopingreglement aangenomen, dispensatieregelingen geaccepteerd, actuele dopinglijsten van kracht laten worden en indien gewenst protocollen voor de afname van bloedmonsters geaccordeerd. Een ware topprestatie van de sportbonden zelf waarin bijgestaan door het NeCeDo met modelreglementen, regelingen, bestuursbesluiten en ondersteuning.

Onder de naam Geneesmiddelen Dispensatie Sporter (GDS) is in 2004 een landelijk systeem voor de afhandeling van dispensatieverzoeken gerealiseerd. Tien ervaren (sport)medici vormen de GDS-Commissie die namens de Nederlandse sportbonden beoordeelt of topsporters terecht aanspraak maken op het gebruik van een geneesmiddel met een dopinggeduide stof conform de vereisten uit de Code. De sporters zelf kunnen gebruik maken van een online

mogelijkheid (www.necedo.nl/dispensatieverzoek) voor het indienen van dispensatieverzoek, mondiaal gezien een novum.

Onder superieure begeleiding van Jim McCarthy (training), Joris Hermans (voeding), Rico Schuijers (mentale begeleiding) en enthousiaste medewerkers uit de powerliftsport en de KNKF kwamen de zeven deelnemers van het project Pure Kracht tot een krachtstoename van gemiddeld 60%. Veel krachtssporters trainden met hun mee aan de hand van de informatie die via www.purekracht.nl met hen werd gedeeld. Een uiterst succesvol project dat ongetwijfeld een succesvol vervolg krijgt bij het KNKF expertisecentrum.

De voorlichting gericht op sporters in fitnesscentra onderging in 2004 een transformatie. "Op Eigen Kracht. . . slanker, strakker, sterker" vormt het inhoudelijke alternatief voor iedere sporter die van mening is te moeten slikken voor een beter lijf. Als onderdeel van een geïntegreerde aanpak met aandacht voor de sporter, zijn instructeur en de fitnessondernemer vormen "de testikelman", "de man met de vrouwenborsten" en "hyperwoman; de vrouw die nooit slaapt" het 'uithangbord' van de nieuwe Eigen Kracht campagne (zie ook www.eigenkracht.nl).

Ook het NeCeDo verkreeg in 2004 na 15 jaar een nieuwe look en feel middels een nieuw logo en dito huisstijl. Onder het motto "Eerlijk presteren duurt het langst" vormt dit het eerste zichtbare resultaat van de nieuwe topsportcampagne waarvoor in 2004 de voorbereidingen zijn getroffen.

Dit vormen enkele hoogtepunten van 2004. Met het voorliggende jaarverslag wenst NeCeDo rekenschap af te leggen van al zijn activiteiten in 2004.

1. Organisatie en structuur

1.1 Inleiding

Bij de oprichting van het NeCeDo is gekozen voor een stichtingsvorm, waarbij diverse partijen die bij het dopingprobleem betrokken waren, een rol kregen in het bestuur. Dit met als doel een zo breed mogelijk draagvlak en vertegenwoordiging te creëren.

1.2 NeCeDo-bestuur

De samenstelling van het NeCeDo bestuur, onder voorzitterschap van mr. J.D. Loorbach, is in 2004 niet gewijzigd.

Eind 2004 was de samenstelling van het NeCeDo bestuur als volgt:

mr. J.D. Loorbach voorzitter
onafhankelijk
drs. B.H. Graatsma penningmeester
*Koninklijke Nederlandse Maatschappij
ter bevordering der Pharmacie (KNMP)*
mevr. dr. M.B. van Doorn lid
*Vereniging voor Sportgeneeskunde
(VSG)*
prof. dr. J. J. M. Marx lid
*Koninklijke Nederlandsche Maatschappij
tot bevordering der Geneeskunst
(KNMG)*
drs. G. Langevoort lid
*Nederlands Olympisch Comité
*Nederlandse Sport Federatie
(NOC*NSF)*
drs. C. Verheijen lid
*Atletencommissie Nederlands Olympisch
Comité *Nederlandse Sport Federatie
(NOC*NSF)*
F. Brink lid
*Nederlands Olympisch Comité
*Nederlandse Sport Federatie
(NOC*NSF)*

Het NeCeDo bestuur kent daarnaast een tweetal adviseurs:

prof. dr. R.W. Stephany
*Rijksinstituut voor Volksgezondheid en
Milieu (RIVM)*
drs. J.W. Meerwaldt
*Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn
en Sport (VWS)*

Het NeCeDo bestuur kwam in 2004 in totaal vier maal in vergadering bijeen.

1.3 Bureau-organisatie

Met betrekking tot de bureauorganisatie hebben er in 2004 enkele wijzigingen plaatsgevonden. Medio juli is mevr. W Schapendonk als projectmedewerkster breedtesport in dienst gekomen. Halverwege september is Joris Kroezen tijdelijk in dienst getreden als projectmedewerker en ten slotte is de oud-judoka en sportarts Jessica Gal per 1 september als medisch beleidsmedewerker het Necedo komen versterken.

Op 31 december 2004 waren er tien mensen werkzaam bij het NeCeDo:

Rens van Kleij
directeur
Bart Coumans
beleidsmedewerker
Penelope Di Lella
beleidsmedewerker topsport
Hetteke Frima
juridisch medewerker
Jessica Gal
medisch beleidsmedewerker
Olivier de Hon
*wetenschappelijk
beleidsmedewerker*
Wanda Schapendonk
projectmedewerkster breedtesport
Karin Schoenmaker
office manager
Frans Stoele
*beleidsmedewerker informatie en
documentatie*
Steven Teitler
*beleidsmedewerker juridische
zaken*

1.4 Doelmatigheidsonderzoek

In Nederland zijn twee anti-doping organisaties actief; Dopingcontrole Nederland (DoCoNed) en het NeCeDo. DoCoNed richt zich primair op de uitvoering en coördinatie van dopingcontroles in opdracht van de sport en Het NeCeDo richt zich op preventie, onderzoek en regelgeving.

Gezien de grote verwantschap en verbondenheid van taken, de teruglopende financiën en de komst van de mondiale anti-dopingcode, is in gezamenlijkheid besloten tot de uitvoering van een doelmatigheidsonderzoek. Het onderzoek richt zich op mogelijkheden voor doelmatigheidswinst en grotere efficiency op het gezamenlijke werkterrein van NeCeDo en DoCoNed en wordt uitgevoerd door het Bureau FVM. Rapportage volgt begin 2005.

NeCeDo:
Postbus 5014
2900 EA Capelle aan den IJssel
telefoon: 010 2010150
fax: 010 2010159
e-mail: info@necedo.nl
websites: www.necedo.nl
www.eigenkracht.nl

Doping Infolijn:
0900 2001 000 (€ 0,10/min)

2. Algemene advisering en informatieverstrekking

2.1 Inleiding

Naast de voorlichting gericht op specifieke doelgroepen, behoort ook het verstrekken van informatie over doping aan een breed publiek tot de taken van het NeCeDo. De algemene interesse in doping is groot. Internet vormt een belangrijk medium voor het verstrekken van algemene informatie.

2.2 Kwaliteitsmanagement

Binnen het hedendaagse nationale en internationale anti-dopingbeleid is kwaliteitsbeheer essentieel. Het NeCeDo hanteert de ISO 9001:2000 kwaliteitsnormen. In juni 2004 is het NeCeDo met succes ge-audit door de KEMA.

2.3 Beleidsadvisering

Op 11 juni 2003 is het Nederlands Anti-doping Platform geïnstalleerd door de Staatssecretaris van VWS met als doel een betere afstemming van de werkzaamheden op anti-doping gebied en een verdere uitwisseling van informatie. Een groot deel van de adviserende taak van het NeCeDo zal in eerste instantie gericht zijn op dit platform.

2.4 Websites

In deze tijd zijn "de elektronische media" een onmisbare bron van informatie. Sinds 2001 heeft het NeCeDo twee websites die onafhankelijk van elkaar opereren, gericht op verschillende doelgroepen. In 2004 is daar een derde, tijdelijke website bijgekomen.

2.4.1 www.necedo.nl

De NeCeDo website (www.necedo.nl) heeft zich een vaste positie verworven binnen de informatieverstrekking van het NeCeDo.

Het uiterlijk van de website is medio 2004 aangepast aan de nieuwe NeCeDo-huisstijl. Verder zijn er

vanzelfsprekend ook inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd, onder andere het beschikbaar maken van het online invullen van een dispensatieformulier. Verder wordt er -zo mogelijk- wekelijks een nieuwsbericht aan de site toegevoegd. Deze berichten worden om toerbeurt door de diverse collega's van het NeCeDo geschreven. In totaal verschenen in 2004 36 nieuwe nieuwsberichten op de website. Gemiddeld waren er rond de 460 pageviews per dag.

2.4.2 www.eigenkracht.nl

De website www.lijfsportenmiddelen.nl is in december 2004 van naam veranderd en heet nu www.eigenkracht.nl. Deze naamsverandering is toegepast vanwege de Eigen Kracht-campagne (zie paragraaf 6.3), omdat de naam beter bij de inhoud en strekking van de site past en omdat verwijzing naar de site makkelijker is. Eigenkracht.nl richt zich specifiek op (cosmetische) sporters in fitnesscentra. Op de site is objectieve, overzichtelijke en praktisch toepasbare informatie te vinden over training, afvallen, voeding, voedingssupplementen. Tevens staat er objectieve informatie over doping op. Er waren gemiddeld in 2004 ruim 140 pageviews per dag (zie bijlage 4.2).

Wekelijks worden nieuwe berichten geplaatst op de website die geschreven worden door twee (inhoudelijke/journalistieke) experts uit de fitness/bodybuildingbranche en incidenteel door breedtesportmedewerkers. In 2004 zijn er in totaal 64 nieuwsberichten op de site gezet van gemiddeld ruim 500 woorden. In 2004 is er de mogelijkheid zich te abonneren op de nieuwsflits, waardoor automatisch een nieuw webbericht naar een abonnee wordt gemaïld.

2.4.3 www.purekracht.nl

Ten behoeve van het project Pure Kracht (zie paragraaf 6.4.2) is er een

aparte website ontwikkeld. De website speelt een belangrijke rol in de verspreiding van de kennis en ervaringen binnen dit project. Door middel van periodieke nieuwsberichten worden belangstellenden op de hoogte gehouden. Men kon zich daarvoor ook op een nieuwsflits abonneren. Van alle bijeenkomsten met de deelnemers van Pure Kracht werd een uitgebreid fotoverslag gemaakt. Alle acht deelnemers deelden via de site hun ervaringen door iedere twee weken een kort verslag te geven. Belangstellenden kunnen van de site alle toegepaste trainingsschema's downloaden en bovendien staan alle ± 80 oefeningen op de site, met foto's geïllustreerd. Daarnaast wordt er algemene informatie aangeboden, zoals uitleg over de powerliftsport, training, voeding, voedingssupplementen, doping en de dopingcontrole, mentale training en achtergronden van het project. Tevens bestaat er de mogelijkheid om vragen te stellen of reacties te geven.

2.5 Doping Infolijn

De Doping Infolijn is niet meer weg te denken uit de werkzaamheden van het NeCeDo, waar het gaat over informatieverstrekking. Begonnen als een telefoondienst waar sporters uit fitnesscentra met hun vragen terecht konden, is de Doping Infolijn de afgelopen jaren steeds meer uitgegroeid tot dé lijn voor alle dopingvragen voor iedereen. Het zijn vooral topsporters en breedtesporters die bellen, maar ook ouders, partners, bondsmedewerkers, artsen, scholieren/studenten e.d. maken er gebruik van. De Doping Infolijn heeft een eigen telefoonnummer (0900- 2001 000) en is op werkdagen geopend tussen 13.00 en 16.00 uur. Aanvankelijk waren er vijf operators voor de Doping Infolijn, in 2004 zijn er twee operators bijgekomen. Maandelijks vindt er overleg en intercollegiale toetsing plaatst, indien gewenst ook bijscholing. De telefonische verzoeken

die het NeCeDo via deze Doping Infolijn bereiken, worden anoniem geregistreerd in een geautomatiseerde database die de mogelijkheid biedt om de vragen, kenmerken van bellers en de gegeven antwoorden nauwkeurig te kunnen analyseren. Ook in 2004 heeft deze database enige wijzigingen ondergaan, waardoor het beter mogelijk is de bellers en de vragen nauwkeurig in kaart te brengen. Tevens kent het systeem twee databases waardoor snel en eenvoudig te checken is of een middel op de WADA-dopinglijst voorkomt en om welk type anabool steroïde het gaat. In 2004 werden ruim 800 bellers geregistreerd. Naast de telefoongesprekken worden ook e-mails en specifieke brieven beantwoord.

2.6 De dopinglijst

Sinds het in werking treden van de Wereld Anti-Doping Code is het WADA verantwoordelijk voor het jaarlijks opstellen van de dopinglijst ("the prohibited list"). Iedere belanghebbende organisatie heeft de mogelijkheid om te reageren op een conceptversie van deze dopinglijst. De definitieve lijst wordt vastgesteld door de beleidsmakers van het WADA. Namens de Nederlandse organisaties (Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Dopingcontrole Nederland, Nederlands Olympisch Comité* Nederlandse Sport Federatie, de atletencommissie en het NeCeDo zelf) coördineert het NeCeDo deze reactie.

In juli 2004 is de Nederlandse reactie naar het WADA gestuurd. De voornaamste punten van kritiek richtten zich op het grote belang dat gehecht wordt aan relatief onbelangrijke stoffen op deze lijst en op de wens tot nadere uitleg over de voorgestelde veranderingen en over de gevolgde procedures.

In oktober 2004 is de nieuwe lijst verschenen. De wijzigingen die uiteindelijk in deze nieuwe lijst waren doorgevoerd, hadden nog al wat gevolgen voor de diverse lijsten. Om die

reden is gekozen de lijst zo snel mogelijk in oorspronkelijke vorm te verspreiden onder geïnteresseerden. Uiteraard is er ook in 2004 weer zorg gedragen voor de drie "lijsten" die het Necedo jaarlijks uitgeeft:

- ~~///~~ een letterlijke Nederlandstalige vertaling van de dopinglijst,
- ~~///~~ een uitgebreide stoffenlijst en
- ~~///~~ een lijst met in Nederland geregistreerde toegestane geneesmiddelen,

allen in samenwerking met het Wetenschappelijk Instituut Nederlandse Apotheken (WINAp). De diverse lijsten zijn door het NeCeDo verspreid onder bonden en sportartsen en zijn tevens te vinden op de NeCeDo website.

2.7 Receptor

De nieuwsbrief van het NeCeDo "Receptor" is in 2004 tweemaal verschenen. In de "Receptor" wordt aandacht besteed aan uiteenlopende onderwerpen en actuele knelpunten op het gebied van doping.

De "Receptor" is in eerste instantie bedoeld om de intermediaire doelgroep te informeren en het draagvlak voor de NeCeDo-activiteiten te behouden en te vergroten. Behalve naar deze groep wordt de "Receptor" verder gestuurd naar alle A, B en Jong Oranje topsporters en de overige relaties van het NeCeDo.

2.8 NZVT

Het Nederlands Zekerheidssysteem Voedingssupplementen Topsport kortweg het NZVT, is in november 2003 opgezet om de risico's op een onbedoelde positieve uitslag bij de dopingcontrole te minimaliseren en om topsporters en hun begeleiders meer duidelijkheid te geven over het onderwerp "voedingssupplementen en doping".

Dit systeem is een gezamenlijke opzet van Natuur- & gezondheidsProducten Nederland (NPN), Nederlands Olympisch Comité* Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF) en het Nederlands Centrum

voor Dopingvraagstukken (NeCeDo). Vanuit NOC*NSF zijn zowel de afdeling topsport als de atletencommissie bij het project betrokken.

Aan diverse fasen van het productieproces van bij de NZVT aangemelde producten, zoals de aankoop van grondstoffen, de productie zelf en de daarbij gebruikte kwaliteitscontrole, worden extra eisen gesteld. Bovendien vindt er een externe laboratoriumtest op dopinggeduide stoffen plaats gevolgd door steekproefsgewijze borging van het systeem. Op deze wijze biedt het NZVT de hoogst mogelijke zekerheid op het gebied van doping en voedingssupplementen. Het is wereldwijd gezien het meest uitgebreide systeem dat zich richt op het beschikbaar stellen van supplementen voor topsporters. De betrokken producten worden op een speciale website geplaatst: www.necedo.nl/nzvt. Deze website is gekoppeld aan een beveiligde database. De database wordt onderhouden en bijgewerkt door de operators aan de Doping InfoLijn.

Het NZVT is in 2004 uitgebreid met 68 supplementen. In december 2004 stonden er 142 producten op de NZVT-website. Tijdens de Olympische Spelen van Athene (in augustus 2004) heeft 78% van de Nederlandse sporters het advies opgevolgd om, indien besloten werd om supplementen te gebruiken, te kiezen voor NZVT-producten. Het bedrijf Sportvitamines4U uit Den Haag fungeert sinds het najaar van 2004 als intermediair tussen de producenten die hun producten indienen bij het NZVT en de sporters, waardoor het voor de sporters aanzienlijk makkelijker is geworden om de geteste producten in hun bezit te krijgen.

Internationaal gezien geniet het NZVT een grote belangstelling. Het systeem is op verzoek gepresenteerd op een WADA/CCES congres in Montreal, een

congres van het Catalaanse anti-doping
comité in Barcelona en tijdens
verschillende vergaderingen van de
Raad van Europa.

3. Juridisch

3.1 Inleiding

Vanwege de komst van de World Anti-Doping Code en de aan de Code verbonden implementatieplicht, stonden de juridische aspecten van het anti-dopingbeleid dit jaar hoog op de agenda. Dit uitte zich vooral in een enorme hausse aan contacten met de Nederlandse topsportbonden en nieuwe dopingreglementen. Ook op andere terreinen had de Code veel nieuwe activiteiten en projecten tot gevolg.

3.2 Implementatie Code/ Model Dopingreglement

De Nederlandse topsportbonden moeten hun dopingreglementen in overeenstemming brengen met de World Anti-Doping Code. Om de bonden hierbij van dienst te zijn, heeft het NeCeDo een Model Dopingreglement opgesteld. Het reglement is zo opgesteld dat alle Nederlandse sportbonden het (zo goed als) zonder aanpassingen kunnen hanteren. In opdracht van NOC*NSF heeft het NeCeDo een implementatieproject uitgevoerd waarbij bonden op individuele basis en middels groepsbijeenkomsten intensief zijn begeleid. Naast het bieden van ondersteun en advisering, heeft het NeCeDo zelf ook dopingreglementen en bijlagen voor de bonden ontwikkeld.

De Nederlandse topsportbonden hebben in november 2003 met NOC*NSF de afspraak gemaakt de dopingreglementering voor 1 augustus 2004 in overeenstemming te brengen met de World Anti-Doping Code.

Als onderdeel van het implementatietraject heeft het NeCeDo de (concept)dopingreglementen van de bonden beoordeeld. Daarbij werd gekeken in hoeverre de reglementen in overeenstemming waren met de Code en of eventuele afwijkingen al dan niet waren toegestaan. In voorkomende

gevallen werd ook het reglement van de internationale federatie getoetst.

De Nederlandse topsportbonden hebben in november 2003 met NOC*NSF de afspraak gemaakt de dopingreglementering voor 1 augustus 2004 in overeenstemming te brengen met de World Anti-Doping Code.

Voor de NebasNsg is een dopingreglement ontwikkeld dat specifieke bepalingen kent voor minder valide sporters. Deze specifieke bepalingen moeten nu of in de toekomst ook onderdeel worden van de reguliere sportbonden met minder valide topsportonderdelen. Met het Instituut Sportrechtspraak heeft overleg plaatsgevonden over het dopingreglement van dit instituut, omdat dit dopingreglement geldt voor de bij het instituut aangesloten bonden.

3.3 Memorie van Toelichting

De World Anti-Doping Code bevat naast een grote hoeveelheid bepalingen ook een groot aantal commentaren en toelichtingen bij deze bepalingen. Het betreft hier uitleg en interpretatie van artikelen, evenals diverse voorbeelden. De Code stelt dat deze teksten deel uitmaken van de Code. Om deze reden is bij het Model Dopingreglement Nederlandse Sportbonden een Memorie van Toelichting opgesteld. Deze bevat naast een vertaling van de commentaren uit de Code een toelichting bij de bepalingen die zijn opgenomen in het reglement maar die niet rechtstreeks afkomstig zijn uit de Code.

3.4 Bloed

Bij een aantal internationale sportbonden wordt op dit moment al bloed afgenomen, hetzij voor gezondheidscontroles, hetzij om (op indirecte wijze) te beoordelen of eventueel van dopinggebruik sprake is. In de nabije toekomst zal bloed waarschijnlijk als directe opsporingsmethode worden gebruikt.

Om deze redenen is een bloedprotocol ontwikkeld dat als bijlage bij de dopingreglementen van diverse Nederlandse sportbonden moet gaan behoren. Dit protocol houdt rekening met de Nederlandse wetgeving in deze én met de van toepassing zijnde internationale richtlijnen en legt vast wanneer, hoe en door wie bloed mag worden afgenomen. Het bloedprotocol is door de beleidspartners (inclusief de Atletencommissie van NOC*NSF) akkoord bevonden.

3.5 Dispensaties

In het kader van de invoering van de 'International Standard for Therapeutic Use' behorend bij de World Anti-Doping Code is een dispensatiebijlage bij het Model Dopingreglement opgesteld. Deze bijlage bepaalt welke sporters onder welke omstandigheden in aanmerking komen voor een dispensatie om dopinggeduide geneesmiddelen om medische redenen te mogen gebruiken. Tevens is de "Geneesmiddelen Dispensaties Sporter"-commissie opgericht. Deze commissie is een commissie van de sportbonden zelf, maar wordt bemand door deskundigen op bindende voordracht van het NeCeDo. De invoering van de dispensatieregeling en de oprichting van GDS-commissie bij de bonden is gemonitored door het NeCeDo. Om een goede afstemming en aansluiting tussen het GDS secretariaat en GDS commissie te kunnen garanderen is een Uitvoeringsregeling ontwikkeld. Deze regeling bevat alle afspraken, termijnen en taken van GDS-commissie en -secretariaat.

Het NeCeDo verzamelt in het kader van de uitvoering van de nationale dispensatieregeling grote hoeveelheden

medische gegevens. Nederlandse wetgeving betreffende de bescherming van persoonsgegevens geeft aan welke eisen gelden als het gaat om de bescherming van deze gegevens. Via de aanpassing van de TUE-formulieren, het aanpassen van de bij het College Bescherming Persoonsgegevens aangemelde persoonsregistratie en door het ontwikkelen van een Privacyreglement heeft het NeCeDo voldaan aan de wettelijke eisen.

3.6 Olympische Spelen Turijn 2006

Sinds de Olympische Spelen van 1996 in Atlanta dienden de leden van de Olympische ploeg zich te houden aan regels die waren opgenomen in een speciaal Dopingprotocol. Sinds de implementatie van de World Anti-Doping Code zijn de redenen voor het hanteren van een apart protocol echter verdwenen. De overeenkomst tussen de Olympische sporters en NOC*NSF bevat nog wel aantal speciale bepalingen inzake doping. Deze bepalingen zijn in samenwerking met NOC*NSF ontwikkeld.

3.7 Voordrachten

Er zijn in 2004 diverse voordrachten verzorgd. Voor de Hogeschool Utrecht (economie & marketing) is een presentatie gegeven over de komst van de World Anti-Doping Code. Voor de coaches, artsen en andere begeleiders die betrokken waren bij de Paralympische Spelen is een presentatie gegeven over de gevolgen van de komst van de Code voor begeleidend personeel. Er is een voordracht gehouden voor het Instituut Sportrechtspraak.

3.8 Leergang Doping

Het NeCeDo heeft in samenwerking met de Vrije Universiteit van Amsterdam een cursus ontwikkeld inzake doping. De cursus is bedoeld voor personen die betrokken zijn bij de dopingproblematiek en zal medio 2005 worden gegeven.

4. Participatie in internationale activiteiten

4.1 Inleiding

Het anti-dopingbeleid wordt sterk internationaal bepaald. Actieve internationale participatie kan er voor zorgen dat dit beleid mede wordt vorm gegeven en dat het Nederlandse anti-dopingbeleid in de pas loopt met het mondiale anti-dopingbeleid.

4.2 Raad van Europa

In 1995 heeft de Nederlandse overheid de zogeheten "Anti-Doping Conventie" van de Raad van Europa geratificeerd. Hiermee heeft Nederland zich verplicht gesteld tot het nemen van maatregelen om het gebruik van doping tegen te gaan en te voorkomen. In het kader van de betreffende conventie heeft de Raad van Europa de "Monitoring Group" geïnstalleerd. Als adviseur van het Ministerie van VWS woont het NeCeDo halfjaarlijks de bijeenkomsten van de "Monitoring Group" bij. In 2004 waren er twee Monitoring Group vergaderingen (17-18 juni en 9-10 november) die beide door het NeCeDo werden bijgewoond. Tijdens deze bijeenkomsten werd ondermeer aandacht besteed aan de ontwikkeling van de nieuwe UNESCO anti-dopingconventie, de samenstelling van de dopinglijst en de werkzaamheden van het WADA.

Het NeCeDo participeert tevens in de volgende adviesgroepen van de Raad van Europa: "Education Advisory Group" (voor anti-doping voorlichting en educatie), de "Science Advisory Group" (wetenschappelijke aangelegenheden) en de "Advisory Group on Legal Issues" (juridische aangelegenheden).

Tijdens de vergaderingen (18 februari en 8 oktober) van de Education advisory group onder Nederlands voorzitterschap werd ondermeer aandacht besteed aan: de internationale

richtlijn voor anti-doping voorlichting, voedingssupplementen, samenwerking met WADA en voorlichtingsinitiatieven uit verschillende landen.

De vergaderingen van de Legal advisory group (7 mei, 7 oktober en 17 december) stonden voornamelijk in het teken van de in ontwikkeling zijden Unesco anti-doping conventie. Eén vergadering werd bijgewoond door het NeCeDo.

Tijdens de vergadering van Science advisory group (13 juli) werd aandacht besteed aan de concept dopinglijst voor 2005. Betreffende vergadering werd bijgewoond door Harm Kuipers.

Als delegatielid van de Raad van Europa, bracht Rens van Kleij in april 2004 een evaluatie bezoek aan Zwitserland in het kader van het 'compliance with commitments project'. Doel van het bezoek vormt de evaluatie van het anti-dopingbeleid van Zwitserland in het licht van de anti-dopingconventie van de Raad van Europa.

Op 14 en 15 december 2004 werd het Nederlandse anti-dopingbeleid geëvalueerd in het licht van de anti-doping conventie van de Raad van Europa.

Evaluatieteam van de Raad van Europa

Een driekoppig evaluatieteam sprak onder meer met de staatssecretaris en medewerkers van het Ministerie van VWS, NOC*NSF, de NOC*NSF Atletencommissie, de auditcommissie, DoCoNed en NeCeDo en de voorzitter van het Nederlands Anti-Doping platform.

4.3 Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA)

Het Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA) coördineert en ondersteunt het anti-dopingbeleid op een mondiaal niveau. Het NeCeDo onderhoudt diverse en nauwe contacten met het WADA over ondermeer de dopinglijst, wetenschappelijke aangelegenheden, dispensaties, reglementaire kwesties, voorlichtingszaken en voedingssupplementen.

In samenwerking met WADA organiseerde het NeCeDo op 17 april de workshop Gene Doping in Utrecht. Op 7 oktober waren Olivier Rabin, WADA science director, en Casey Wade, WADA education director, voor overleg over voedingssupplementen in Amsterdam. Op 27 en 28 oktober was er een vergadering van de recent geïnstalleerde WADA Education Working group in Amsterdam. Op verzoek van WADA is Rens van Kleij toegetreten tot deze groep die WADA adviseert ten aanzien van zijn voorlichtingsactiviteiten.

Penelope Di Lella, beleidsmedewerker topsport, heeft op uitnodiging van WADA meegewerkt aan een voorlichtingsprogramma tijdens de Olympische Spelen in Athene. In het Olympische dorp werd sporters de mogelijkheid geboden een dopingquiz te spelen waarmee hun dopingkennis werd getoetst en vergroot. Naar schatting hebben 5000 sporters kennis gemaakt met het voorlichtingsprogramma.

Medewerkers WADA outreach Program samen met Prins Albert van Monaco.

Rainer Stephany, RIVM en bestuursadviseur NeCeDo, was lid van het Independent Observer team tijdens diezelfde Spelen om toe te zien op een goede analyse van de urinemonsters in het laboratorium.

4.4 International Anti-Doping Arrangement (IADA)

Het "International Anti-Doping Arrangement" (IADA) is een internationaal gouvernementeel samenwerkingsverband op initiatief van toonaangevende landen op het gebied van anti-dopingbeleid (Australië, Canada, Finland, Nederland, Nieuw Zeeland, Verenigd Koninkrijk, Zweden, Zuid Afrika en Noorwegen), waarin naast het Ministerie van VWS ook DoCoNed en het NeCeDo participeren. In 2004 waren er twee IADA vergaderingen op 14 – 15 juni (Stockholm) en 8 november (Straatsburg). Tijdens deze vergaderingen werd aandacht besteed aan het onderbrengen van WADA standaarden binnen het ISO raamwerk, de ontwikkeling van richtlijnen voor ondermeer testingpool, testdistributieplanning, voorlichting en opleidingen voor Dopingcontrole officials en de samenwerking en werkwijze van WADA. Op verzoek van het WADA heeft IADA "Model Rules for National Anti-Doping Agencies" ontwikkeld. Dit modelreglement voor NADO's is opgesteld door een IADA werkgroep waarin het NeCeDo namens

Nederland participeerde. Eén vergadering werd bijgewoond door het NeCeDo.

4.5 Association of National Anti-Doping Organisations (ANADO)

ANADO is een einde 2003 opgerichte vereniging voor nationale anti-doping organisaties te bevordering van de ontwikkeling van goede nationale anti-doping programma's door ondermeer kennis- en informatie uitwisseling. NeCeDo en DoCoNed zijn beiden lid van ANADO. Op 16 juni organiseerde ANADO een workshop over diverse facetten van de Code implementatie in Straatsburg. Op 5 november was er de ANADO algemene ledenvergadering in Bern. Beide vergaderingen werden bijgewoond door het NeCeDo.

Tijdens de workshop van ANADO, voorafgaand aan de jaarlijkse ledenvergadering, is een voordracht verzorgd over probleempunten betreffende dispensaties. Deze voordracht heeft geresulteerd in de oprichting van een werkgroep bestaande uit NADO's en internationale federaties, die oplossingen moet aandragen. Het NeCeDo zit deze werkgroep voor.

4.6 Model Rules NADOs

De Code kent naast de verplichte standaarden ook niet-verplichte modellen, de zogenaamde 'Models of best practice'. Deze worden door of in opdracht van WADA ontwikkeld. WADA heeft IADA gevraagd 'Model Rules for National Anti-Doping Agencies' (NADO's) te ontwikkelen. Het gaat hier om een model dopingreglement waarvan nationale anti-dopingorganisaties wereldwijd gebruik kunnen maken. Het NeCeDo maakte

(naast vertegenwoordigers uit Noorwegen, Finland en Denemarken) deel uit van de werkgroep die dit model heeft opgesteld.

4.7 Internationale richtlijn voor sportfysiotherapie

In opdracht van de International Federation for Sports Physiotherapists (IFSP), is een richtlijn voor sportfysiotherapeuten opgesteld. De richtlijn moet sportfysiotherapeuten informeren over hun verantwoordelijkheden en plichten omtrent dopinggebruik bij de behandeling van sporters. Het is ook bedoeld als educatiemateriaal. De richtlijn is verspreid onder de betrokkenen. Een samenvatting van de richtlijn is opgenomen in tijdschrift "Medicine and Science in Tennis".

5. Topsportvoorlichting

5.1 Inleiding

Een belangrijke doelgroep van het NeCeDo is de Nederlandse topsporter en zijn directe omgeving (trainers, coaches, paramedisch personeel, familie, etc.). Deze doelgroep wordt uitvoerig voorgelicht over ondermeer de gezondheidsrisico's van dopinggebruik, de rechten en plichten van een sporter, de dopinglijst en de dopingcontroleprocedure. Naast de NeCeDo website en de dopinginfolijn wordt hierbij gebruik gemaakt van specifiek voorlichtingsmateriaal, artikelen en voorlichtingsbijeenkomsten.

5.2 Adviesgroep 'topsportvoorlichting'

Ten behoeve van een grotere gedragenheid en betrokkenheid is in 1999 de adviesgroep Topsportvoorlichting geïnstalleerd die toeziet op de inhoudelijke kwaliteit en voortgang van de voorlichtingsactiviteiten gericht op de topsport in Nederland. Naast vertegenwoordigers van het Ministerie van VWS en NOC*NSF zijn sportartsen, bondsmedewerkers, coaches en topsporters hierin vertegenwoordigd. In 2004 is de adviesgroep eenmaal bij elkaar gekomen.

De adviesgroep bestaat thans uit de volgende leden:

Mevr. M. van Doorn, voorzitter,

namens het NeCeDo bestuur

De heer K. Engel,

*namens de atletencommissie NOC*NSF*

Mevr. M. Maks,

*namens NOC*NSF Sector Topsport*

De heer A. Brons

namens de Vereniging voor Sportgeneeskunde (VSG)

De heer P. de Klerk,

namens het Ministerie van Volksgezondheid, welzijn en Sport (VWS)

Mevr. N. Voogt,

namens de Koninklijke Nederlandse Wielren Unie (KNWU)

Mevr. Y. Swierstra,

namens de Nederlandse Klim en Bergsport Vereniging (NKBV)

5.3 Bondsspecifieke voorlichting

De voorlichting aan topsporters verloopt voor een belangrijk deel via de sportbonden. In 2004 heeft elke sportbond een groot aantal voorlichtingsmaterialen toegezonden gekregen om deze te verspreiden onder hun sporters. In totaal zijn 3015 dopingwaaiers onder de sportbonden verspreid. Daarnaast kreeg elke sportbond de mogelijkheid om een à twee voorlichtingsbijeenkomsten gratis af te nemen bij het NeCeDo. Het was tevens mogelijk om het NeCeDo een voorlichtingsartikel te laten schrijven over een specifiek dopingonderwerp. In totaal hebben 12 sportbonden één of meerdere voorlichtingsbijeenkomsten en –artikelen aangevraagd bij het NeCeDo. Als gevolg van de invoering van de Code kon er tot ver in de tweede helft van 2004 geen volledige duidelijkheid worden gegeven over onderwerpen als testingpool, whereaboutsinformatie en dispensaties. Hierdoor is het aantal voorlichtingsbijeenkomsten in 2004 beduidend geringer in vergelijking met vorig jaar.

5.4 Voorlichtingsmaterialen

Op 1 augustus 2004 is een nieuw dopingreglement van kracht geworden. Naar aanleiding hiervan is in september een nieuwe dopingwaaier uitgebracht met hierin alle praktische consequenties van het reglement voor de topsporter en zijn omgeving: de gezondheidsrisico's van dopinggebruik, de rechten en plichten van een sporter, de dopinglijst, de lijst van toegestane geneesmiddelen en de dopingcontroleprocedure. In totaal werden 5000 dopingwaaiers verspreid.

5.5 Voorlichtingsbijeenkomsten

Behalve bovengenoemde voorlichtingsmaterialen behoren ook voorlichtingsbijeenkomsten tot de middelen om topsporters en hun omgeving te informeren. In 2004 vonden zestien van dergelijke bijeenkomsten plaats bij topsporters en hun omgeving. In aanvulling hierop hebben nog acht voorlichtingsbijeenkomsten plaatsgevonden bij onder meer sportmassieurs, sportfysiotherapeuten en sportartsen in opleiding en Olympische steunpunten. Tijdens het overgrote merendeel van bijeenkomsten staan de volgende onderwerpen centraal: de gezondheidsrisico's van dopinggebruik, de rechten en plichten van sporters, de risico's van voedingssupplementen, de problematiek rondom het gebruik van geneesmiddelen, de dopinglijst en de dopingcontroleprocedure.

5.6 Artikelen

In 2004 werd een twaalfstal artikelen over uiteenlopende onderwerpen geschreven of geredigeerd, onder andere voor "Lopend Vuur" het tijdschrift van NOC*NSF, maar ook voor diverse bondsbladen.

5.7 Geneesmiddelen Dispensatie Sporter-commissie (GDS-commissie)

Een van de bepalingen uit het nieuwe dopingreglement betrof de procedure rondom het gebruik van dopinggeduide geneesmiddelen. De procedure staat beschreven in de dispensatiebijlage. Het NeCeDo heeft ten behoeve van de Nederlandse sportbonden een commissie geïnstalleerd, de Geneesmiddelen Dispensatie Sporter-commissie (GDS-commissie), die bestaat uit een vijftal onafhankelijke artsen. De GDS-commissie beoordeelt in naam van de sportbonden dispensatieverzoeken van Nederlandse sporters. Het secretariaat van de GDS-commissie wordt gevoerd door het

NeCeDo. De beoordeling van de GDS-commissie vindt plaats op basis van een aantal strenge criteria dat in de dispensatiebijlage is opgenomen. De sporter kan sinds 1 oktober 2004 op digitale wijze een dispensatieverzoek indienen bij de GDS-commissie.

De leden van de Geneesmiddelen Dispensatie Sporter (GDS) Commissie

6. Breedtesport

6.1 Inleiding

Sinds 1995 richt het NeCeDo zich middels het programma Lijf, Sport & Middelen (afgekort LSM) op sporters in fitnesscentra en hun directe omgeving. Algemeen doel van Lijf, Sport & Middelen (LSM) is het voorkomen of terugdringen van gebruik van doping bij sporters van fitnesscentra. Naast fitnesscentra behoort verenigingssport c.q. de georganiseerde breedtesport tot de doelgroep. In de georganiseerde breedtesport in het algemeen is doping geen issue, blijkt uit onderzoek. In de georganiseerde krachtsport echter wel. Dat is reden geweest om in 2003 te starten met het project Pure Kracht. Doel van Pure Kracht is om te laten zien dat aansprekende prestaties in de krachtsport afhankelijk zijn van training, voeding, mentaliteit en niet van het gebruik van doping.

6.2 Lijf, Sport & Middelen

6.2.1 Algemeen

Sinds januari heeft LSM een eigen column – met de titel 'Dopingzaken' in het fitnessblad Body Biz. Dit blad – gericht op ondernemers en instructeurs - wordt naar alle fitnesscentra in Nederland verstuurd en verschijnt maandelijks.

In samenwerking met het Trimbos-instituut is de algemene folder, getiteld *Doping, de antwoorden*, compleet herzien. De folder is een Trimbos-folder i.s.m. het NeCeDo en wordt naar diverse instanties en personen verstuurd.

LSM heeft een begeleidingscommissie die in 2004 niet bij elkaar is geweest. Momenteel wordt heroverwogen wat de rol van de begeleidingscommissie voor breedtesport zal zijn.

6.2.2 Voorlichtingsbijeenkomsten

Belangrijk onderdeel van het LSM-programma is om informatie over doping in alle bestaande

fitnessopleidingen op te nemen. Hiervoor is een gastles ontwikkeld die bestaat uit: een powerpoint-presentatie, een achtergrondartikel en examenvragen. In 2004 is elf maal een gastcollege verzorgd op een Regionaal Opleidings Centrum (ROC), CIOS of ALO opleiding en vier maal werd een gastles verzorgd bij privé opleidingen. Het NeCeDo was tevens aanwezig bij de FitnessVakdagen (ruim 7.600 bezoekers) en de EFAA conventie waar eveneens presentaties werden verzorgd.

Alle gastlessen worden schriftelijk geëvalueerd en teruggekoppeld naar de opleiding. Met Fit!vak zijn afspraken gemaakt om vanuit LSM antidoping-modules te ontwikkelen. Deze zouden in 2005 gereed dien te zijn.

In 2004 werd het NeCeDo tevens acht maalt uitgenodigd voor een presentatie over doping als onderdeel van na- en bijscholingen voor huisartsen. Alle presentaties zijn officieel geaccrediteerd door de KNMG. Met de firma MSD afgesproken om in de eerste helft van 2005 30 lezingen voor huisartsen te organiseren in alle regio's in Nederland.

6.2.3 Lijf, Sport & Middelen boekenreeks

Ten behoeve van de doelgroep is een boekenreeks uitgegeven over een vijftal onderwerpen:

"Basic Nutrition; de voedingsbasis"

"Drug Info; harde feiten over doping"

"Slim Fit; gezond slank zonder dieet"

"Work Out; groot worden - clean blijven"

"Voedingssupplementen; de winnende factor?"

Deze informatie is bedoeld om sporters te wijzen op de risico's van doping en gezonde en effectieve alternatieven aan te reiken. Omdat de boekenreeks qua voorraad op begint te raken is met de uitgever, Arko Sports Media, gekomen

tot de uitgave van één gebundeld en geactualiseerd boek met als titel "Op Eigen Kracht slanker, strakker, sterker".

6.2.4 Artikelen in Sport & Fitness Magazine

Al sinds 1997 heeft Lijf, Sport & Middelen een vaste rubriek in het populaire bodybuildingtijdschrift Sport & Fitness Magazine. Onder eigen redactionele verantwoordelijkheid verstrekt het NeCeDo in ieder nummer objectieve informatie over dopinggeduide middelen. Uit lezersonderzoek blijkt dat de rubriek goed gewaardeerd wordt. De onderwerpen worden gekozen n.a.v. vragen of actuele zaken. In 2004 zijn de volgende artikelen verschenen:

Valkuilen tussen vet en droog!
(januari/februari)

Natural bodybuilding: de visie van Hans Kroon (maart/april)

Clenbuterol? Dan kun je het wel shaken! (mei/juni)

Kun je verslaafd raken aan anabolen?
(juli/augustus)

Anabool + Androgeen = Acne?
(september/oktober)

Risico's bij injecteren
(november/december)

Alle reeds verschenen artikelen worden ook op www.eigenkracht.nl geplaatst.

In verband met de Eigen Kracht-campagne is de naam van de rubriek veranderd: 'Als je vertrouwt op eigen kracht'.

6.3 Eigen Kracht Campagne

In 2004 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een gedragsgerichte campagne gericht op sporters in fitnesscentra. Basis van deze campagne vormt het TNO-PG onderzoek 'Sporters en sportschoolhouders over het gebruik van prestatieverhogende middelen in de sportschool'. Op basis van dit onderzoek zijn globale voorstellen ontwikkeld die zij voorgelegd aan een expertgroep, waarin onderzoekers, campagneleiders, fitnessseigenaren, fitnesskenners, een uitgeverij en het reclamebureau zitting

hadden. Op basis van de uitkomsten is een campagne ontwikkeld door het reclamebureau Young & Rubicam. Parallel is ook een oproep gedaan onder fitnesscentra (via het blad Body Biz en via de website) om te participeren in de pilot. Op basis van aanmeldingen zijn 5 centra uitgekozen, waar de ontwikkelde materialen en interventies worden uitgetest. De materialen die ontwikkeld zijn zijn drie posters, 2 flyers, een antidoping nascholing voor fitnessinstructeurs, een voorbeeld afvalprogramma en een voorbeeld spieropbouwprogramma en een antidopingkit. Ook het 'Op Eigen Kracht' boek hoort bij de materialen. Verslaglegging van de pilot vindt plaats op de website.

Posters voorlichtingscampagne "Op Eigen Kracht"

6.4 Verenigingssport

6.4.1 De Gezonde Sportvereniging

Met NOC*NSF wordt nauw samengewerkt binnen het project 'De Gezonde Sportvereniging'. Momenteel draait er een pilot, waarbij enkele sportverenigingen aan antidopingbeleid aandacht kunnen besteden. Hiervoor zijn criteria opgesteld en wordt algemene informatie aangeboden. Doel

is uiteindelijk een landelijke implementatie van het project.

6.4.2 Pure Kracht

Pure Kracht is een antidopingproject van het NeCeDo en de KNKF. Het doel is om te laten zien dat talentvolle krachtsporters in acht maanden opmerkelijke resultaten kunnen bereiken door een uitgebalanceerd programma van training, voeding en mentale begeleiding én zonder dopinggebruik. Via de bladen Men's Health en Sport & Fitness Magazine werden uit in totaal 140 aanmeldingen 8 beginnende, gemotiveerde en talentvolle krachtsporters geselecteerd.

Op zaterdag 24 april heeft de officiële start van het project Pure Kracht plaatsgevonden waarna deze 8 deelnemers, begeleid door krachttrainer Jim McCarthy, sportdiëtist Joris Hermans en sportpsycholoog Rico Schuijers, aan de slag gingen. Het concrete doel was op de slotbijeenkomst op 11 december een maximale prestatie neer te zetten op de 3 powerliftonderdelen. Regelmatig kwam de groep bij elkaar waarbij getraind werd en/of informatie werd gegeven. Ook vonden er tests plaats om de progressie in kracht te kunnen vaststellen. Medewerking werd verkregen vanuit de Nederlandse Powerlifting Bond. Van alle bijeenkomsten wordt uitgebreid verslag (inclusief vele foto's) gedaan op de website www.purekracht.nl. De website vormt een belangrijk onderdeel van het project, omdat de etalagefunctie essentieel is. Sporters die geïnteresseerd zijn kunnen alle schema's, oefeningen (met foto's geïllustreerd), kennis en achtergrondinformatie van de site halen. Bovendien kunnen ze alle verrichtingen van de sporters volgen, want die houden tweewekelijks een dagboek op de site bij. De website is populair met gemiddeld zo'n 70-100 bezoekers per dag. Ook kent website

een nieuwsflits. Daarnaast werd verslag gedaan in Sport & Fitness Magazine. Halverwege is een deelnemer afgehaakt wegens de moeilijke combinatie met werk en trainen. De andere 7 deelnemers lieten op de slotbijeenkomst van 11 december een krachttoename op de powerliftonderdelen zien van gemiddeld 60%. Tijdens het gehele traject zijn de deelnemers meerdere keren op doping gecontroleerd en alle uitslagen waren negatief

Deelnemers aan het project "Pure Kracht" tijdens een van de gezamenlijke bijeenkomsten

7. Wetenschappelijk onderzoek

7.1 Inleiding

De wetenschappelijk activiteiten van het NeCeDo bestaan uit het (in samenwerking met anderen) uitvoeren en initiëren van onderzoek, het organiseren van wetenschappelijke bijeenkomsten en de continue inventarisatie van de wetenschappelijke literatuur op doping.

7.2 Wetenschappelijke adviescommissie

De wetenschappelijke adviescommissie van het NeCeDo is een vraagbaak voor het NeCeDo en bewaakt op verzoek de kwaliteit van het onderzoek dat uitgevoerd wordt door het NeCeDo. De commissie bestaat uit de volgende leden:

Prof. Dr. J.J.M. Marx voorzitter
(Hematologie) Hoogleraar Interne Geneeskunde en voorzitter Eijkman-Winkler instituut voor microbiologie, infectieziekten en ontsteking aan de Universiteit Utrecht.

Prof. Dr. M. van Bottenburg
(Sociologie) Directeur WJH Mulierinstituut en bijzonder hoogleraar Sportontwikkeling aan de Universiteit Utrecht.

Prof. Dr. Ir. J. Brug
(Gezondheidsvoorlichting) Hoogleraar Determinanten van de Volksgezondheid aan de afdeling maatschappelijke gezondheidszorg Erasmus MC, Rotterdam.

Dr. F. Hartgens
(Sportgeneeskunde) Sportarts te Maastricht.

Prof. Dr. H. Kuipers (Fysiologie)
Hoogleraar Bewegingswetenschappen, Universiteit Maastricht.

Dr. A.J. van der Lely

(Endocrinologie) Hoofd sectie Endocrinologie van Erasmus MC, Rotterdam.

Prof. Dr. W.L. Mosterd (Cardiologie)
Emeritus hoogleraar Sportgeneeskunde.

Prof. Dr. R.W. Stephany
(Detectie/analyse) Labhoofd Laboratorium voor Analytisch Residu-onderzoek aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu en hoogleraar Veterinaire Wetenschappen aan de Universiteit Utrecht.

Dr. J. Vorstenbosch (Ethiek)
Medewerker Ethiek Instituut van de Universiteit Utrecht.

7.3 Genetische doping

In vervolg op het in 2003 uitgevoerde onderzoek naar de mogelijke toepassingen en risico's van genetische doping is dit onderwerp op 17 april 2004 bediscussieerd in een aparte sessie van de 38^e vergadering van de European Society for Clinical Investigation (ESCI) in Utrecht.

Deze workshop werd gezamenlijk door het NeCeDo en door het Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA) georganiseerd met als doel meer wetenschappelijke aandacht voor dit onderwerp en het bevorderen van de ontwikkeling van detectiemethoden.

7.4 Onderzoek Kwaliteit illegale dopingmiddelen

Op de zwarte markt zijn dopinggeduide middelen, en dan vooral anabole steroïden, van allerlei oorsprong beschikbaar.

Het NeCeDo heeft in opdracht van het Ministerie van VWS de kwaliteit van in illegaal verhandelde dopingmiddelen en de mogelijk gezondheidsrisico's bij gebruik onderzocht. De resultaten van het onderzoek geven aan dat minstens 50-60% van de verhandelde middelen vervalst zijn en een aanzienlijk extra gezondheidsrisico met zich meebrengen bij gebruik. Deze vervalsingen bevatten andere middelen dan gelabeld, of bevatten (veel) minder of zelfs meer dan de aangegeven dosering.

Dopinggebruikers in Nederland, ongeveer 40.000 op jaarbasis, lopen hierdoor aan aanzienlijk extra gezondheidsrisico. Op basis de resultaten van het onderzoek doet het NeCeDo aanbevelingen om dergelijk onderzoek periodiek te herhalen evenals preventieve voorlichting te intensiveren.

7.5 Inventarisatie wetenschappelijke literatuur

Teneinde op de hoogte te blijven van de meest recente ontwikkelingen, houdt het NeCeDo nieuwe publicaties van dopinggerelateerde wetenschappelijke literatuur nauwgezet bij en slaat de relevante artikelen op in haar archief. Ook in 2004 is dit archief gebruikt om wetenschappelijke vragen van zowel NeCeDo-medewerkers als externen te beantwoorden.

Bijlage 1. Financiële verantwoording

Accountantsverklaring

Wij hebben de in dit verslag opgenomen balans en staat van baten en lasten van Stichting Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken te Capelle aan den IJssel over 2004, zoals weergegeven op pagina 21 en 22 gecontroleerd.

Deze balans en staat van baten en lasten zijn ontleend aan de door ons gecontroleerde financiële verantwoording 2004 van Stichting Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken. Bij die financiële verantwoording hebben wij op 30 maart 2005 een goedgekeurde accountantsverklaring verstrekt. Deze balans en staat van baten en lasten is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de leiding van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de balans en staat van baten en lasten te verstrekken.

Wij zijn van oordeel dat deze balans en staat van baten en lasten op alle van materieel belang zijnde aspecten in overeenstemming is met de financiële verantwoording waaraan deze is ontleend.

Voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent de financiële positie en de resultaten van de stichting en voor een toereikend inzicht in de reikwijdte van onze controle dient de balans en staat van baten en lasten te worden gelezen in samenhang met de volledige financiële verantwoording, waaraan deze is ontleend, alsmede met de door ons daarbij op 30 maart 2005 verstrekte goedkeurende accountantsverklaring.

Capelle aan den IJssel, 30 maart 2005.
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Algemene toelichting bij de financiële cijfers

Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat zijn ongewijzigd ten opzichte van het vorig jaar. De waarderingsgrondslagen zijn hierna uiteengezet; voorzover niet anders is vermeld, geschiedt waardering tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffingsprijzen verminderd met lineaire afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte economische levensduur.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van een voorziening, gebaseerd op individuele beoordeling van de vorderingen.

Resultaatbepaling

Algemeen

Ten aanzien van de posten begrepen in het bedrijfsresultaat geldt dat baten slechts zijn opgenomen indien en voor zover zij in het boekjaar zijn verwezenlijkt en dat met lasten en risico's is rekening gehouden die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen en de geldende subsidieregeling (inclusief de bepalingen terzake overschotten respectievelijk tekorten).

Balans per 31 december 2004

	<u>31 december 2004</u>		<u>31 december 2003</u>	
	€	€	€	€
<i>Vaste activa</i>				
Materiële vaste activa		20 840		39 082
<i>Vlottende activa</i>				
Onderhanden werk		-		-
Vorderingen				
Debiteuren	3 847		20 280	
Subsidies en overige bijdragen	16 185		5 294	
Rekening-courant Stichting Doping				
Controle Nederland	15 676		-	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>16 539</u>		<u>20 181</u>	
		52 247		45 755
Liquide middelen		<u>259 946</u>		<u>254 224</u>
		<u>333 033</u>		<u>339 061</u>
Eigen vermogen				
Reserve VWS instellingssubsidie	52 294		72 152	
Overige reserves	<u>2 387</u>		<u>14 218</u>	
		54 681		86 370
Langlopende schulden		12 242		24 346
Kortlopende schulden				
Aflossingsverplichting lening	12 104		12 104	
Crediteuren	137 437		35 143	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	12 298		9 569	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>104 271</u>		<u>171 529</u>	
		<u>266 110</u>		<u>228 345</u>
		<u>333 033</u>		<u>339 061</u>

Staat van baten en lasten over 2004

	<u>2004</u>		<u>2003</u>	
	€	€	€	€
Baten				
Algemene activiteiten/kerntaken	412 672		387 675	
Voorlichting topsport	234 006		211 626	
Voorlichting sporters en fitnesscentra	203 043		138 658	
Onderzoek	73 591		184 728	
Overige	<u>1 601</u>		<u>(28 347)</u>	
		924 913		894 340
Lasten				
Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	471 083		468 347	
Overige personeelskosten	34 712		41 732	
Overhead	117 653		119 949	
Doorbelaste personeels- en overheadkosten aan activiteiten en projecten	<u>(623 447)</u>		<u>(630 027)</u>	
		1		1
Kosten activiteiten en projecten		<u>961 981</u>		<u>894 554</u>
		(37 069)		(215)
Financiële baten en lasten		<u>5 380</u>		<u>5 361</u>
Netto resultaat		<u><u>(31 689)</u></u>		<u><u>5 146</u></u>

Bijlage 2. Literatuur

Praktijkpublicatie

Haisma HJ, O de Hon, P Sollie & J Vorstenbosch. Gene doping. NeCeDo, Capelle aan den IJssel, 2004.

Wetenschappelijke tijdschriften

Hartgens F & H Kuipers. Effects of androgenic-anabolic steroids in athletes. *Sports Med* 34(8): 513-54, 2004.

Hartgens F, G Rietjens, HA Keizer, H Kuipers & BH Wolffenbuttel. Effects of androgenic-anabolic steroids on apolipoproteins and lipoprotein (a). *Br J Sports Med* 38(3): 253-9, 2004.

van Baak MA, OM de Hon, F Hartgens & H Kuipers. Inhaled salbutamol and endurance cycling performance in non-asthmatic athletes. *Int J Sports Med* 25(7): 533-8, 2004.

van Marken Lichtenbelt WD, F Hartgens, NB Vollaard, S Ebbing & H Kuipers. Body composition changes in bodybuilders: a method comparison. *Med Sci Sports Exerc* 36(3): 490-7, 2004.

van Marken Lichtenbelt WD, F Hartgens, NB Vollaard, S Ebbing & H Kuipers. Bodybuilders' body composition: effect of nandrolone decanoate. *Med Sci Sports Exerc* 36(3): 484-9, 2004.

Boekbijdrage

De Hon O. Contra-indicatie 100 – Sportbeoefening – deel A – doping. In: *Commentaren Medicatiebewaking Pharmacom/Medicom 2004/2005*. Stichting Health Base, Houten, blz. 775-86, 2004.

Overig

Coumans, B. Intensiteit, frequentie en volume: een meta-analyse. *Krachttraining*, 2004.

De Hon O. Kun je als atleet ongestraft lokale corticosteroiden (neusspray) gebruiken in verband met de dopinglijst? *Longartsen vademecum* 7(4), april 2004.

De Hon O. Voedingssupplementen en doping – verschillen en overeenkomsten. *Folia Pharmaceutica* 92(1): 8-13, 2004.

Frima H. International Sports Physiotherapy Guidelines on Doping. *Medicine & Science in Tennis* 9 (3): 18, 2004

Bijlage 3. Doping Infolijn

Sinds 2000 kent het NeCeDo een Doping Infolijn (0900-2001000; € 0,10 per minuut). Deze telefonische lijn is iedere werkdag open van 13.00-16.00 uur. Per toerbeurt wordt de Doping Infolijn bemand door één van de NeCeDo-medewerkers. De medewerkers hebben maandelijks overleg om elkaar te informeren over nieuwe aspecten, ter bevordering van de kwaliteit van werken en de consistentie in de beantwoording van de gestelde vragen. Van alle gesprekken worden de belangrijkste gegevens in een digitaal systeem opgeslagen, zodat een goed inzicht wordt verkregen wie voor wat en om welke reden heeft gebeld. In 2004 is deze database op een aantal punten aangepast, zodat een betere en efficiëntere afhandeling van de gevoerde telefoongesprekken gerealiseerd kan worden.

Aantallen bellers

Er zijn in het jaar 2004 in totaal 812 gesprekken gevoerd. Dit is een stijging van 2,5% ten opzichte van 2003. De gemiddelde gespreksduur bedroeg bijna 8 minuten. Per werkdag bellen gemiddeld 3,5 mensen.

Spreiding

De spreiding van het aantal bellers over de week is redelijk evenwichtig verdeeld met een dalende tendens in de loop van de week. Maandag belt men over het algemeen frequenter en vrijdag het minst frequent.

De spreiding van het aantal bellers over het jaar was minder regelmatig dan in 2003. Januari 2004 was de rustigste maand. In maart en oktober was een lichte piek. De piek in oktober is waarschijnlijk te wijten aan de invoering van het Geneesmiddel Dispensatie Systeem (GDS) dat 1 oktober is ingegaan en waar in het begin veel vragen over waren.

De regionale spreiding over de provincies is nagenoeg gelijk aan die

van voorgaande jaren. De meeste bellers zijn afkomstig uit Zuid-Holland (19%), Noord-Holland (17%) en Noord-Brabant (16%).

Leeftijd en geslacht

De gemiddelde leeftijd van de beller steeg bijna een jaar, namelijk van 30,5 jaar in 2003 naar 31,4 in 2004. Evenals in voorgaande jaren is het grootste deel van de bellers afkomstig uit de leeftijdsgroep 21-25 jaar. Dit is in lijn met de resultaten van eerdere jaren. In 2004 was 23% uit deze groep afkomstig.

Het percentage mannelijke bellers bleef nagenoeg gelijk i.v.m 2003: 67%. Daarmee lijkt de tendens van steeds meer vrouwelijke bellers bijna gestopt. In 2000 was nog ruim 80% van de bellers man.

Achtergrond bellers

Iets meer dan de helft (53%) van de bellers is sporter. Hiervan is 56% topsporter en 44% breedtesporter. Het aantal topsporters dat belde steeg met 19% 'ten koste van' de breedtesporters. Ook dit jaar steeg het aantal bellende ouders van 7,3% naar 9%.

De sporttak waar de meeste vragen op betrekking hebben is fitness, namelijk 26%. Nummer 2 en 3 zij respectievelijk wielrennen (8,3%) en aangepaste sport (5,2%).

Bekendheid Doping Infolijn

Op de vraag hoe men bekend is geworden met de Doping Infolijn noemt bijna een kwart de NeCeDo-website. De een na hoogste reden met 18% betreft degenen die al eens eerder hebben gebeld. Dit percentage stijgt ieder jaar. Ook sportbonden blijken regelmatig sporters te attenderen op de Doping Infolijn.

Dopingcategorieën en type vragen

Net als andere jaren werden in 2004 de meeste vragen gesteld over anabole steroïden, namelijk ruim 50%. Nummer 2 en 3 zijn de zogenaamde

restrictiemiddelen, namelijk de glucocorticosteroiden en de bèta-2-agonisten die de stimulantia naar plek 4 verdrongen. Opvallende stijger zijn de cannabinoïden. Het feit dat deze groep nu voor alle sporters op de WADA-dopinglijst staat, heeft veel vragen opgeleverd.

Net als vorig jaar gingen de meeste vragen (bijna een kwart) over of iets wel of niet op de dopinglijst staat. Dit komt waarschijnlijk omdat het aantal bellende topsporters fors is gestegen en die groep stelt met name die vraag. Vragen over de werking en risico's van middelen (17%) en supplementen (11%) staan respectievelijk op plek 2 en 3.

Bijlage 4: Websites

Bijlage 4.1 www.NeCeDo.nl

In totaal werd de NeCeDo website in 2004 168427 keer bezocht. De meeste bezoekers kwamen evenals in 2002 en 2003 in de maand maart.

Dit is toename van bijna 40% ten opzichte van 2003.

In totaal zag het aantal bezoekers er als volgt uit:

Maand	Pageviews	Unieke bezoekers
Januari	13735	3843
Februari	15938	4214
Maart	19116	4999
April	13589	3925
Mei	14475	4089
Juni	12443	3608
Juli	9425	3025
Augustus	11437	3730
September	14330	4331
Oktober	17725	6448
November	14847	5422
December	11367	4681
Totaal	168427	52315

Herkomst

Ruim 85 % van de bezoekers van de website kwam uit Nederland, 10% was afkomstig uit België.

Meer dan de helft van de bezoekers kwam op de NeCeDo site door middel van de bekende zoekmachines.

De zoektermen "doping", was veruit favoriet met meer dan 37%, wat overigens een flinke daling is vergeleken bij 2003, toen dat percentage 55% bedroeg. Een andere veelgebruikte zoekterm was "necedo" met 10%.

De zoekmachines zijn ook de meest gebruikte manier om op de NeCeDo site te komen. Een derde van de bezoekers komt via Google. De niet zoekmachines in de top 5 zijn de site sportvoeding.pagina.nl en opvallend genoeg de site kassa.vara.nl. In dit

televisieprogramma is in oktober aandacht besteed aan Voedingssupplementen en NZVT.

Bijlage 4.2 www.eigenkracht.nl

In totaal werd de Eigen Kracht-website in 2004 52553 keer bezocht. In totaal zag het aantal bezoekers er in 2004 als volgt uit:

Maand	Pageviews	Unieke bezoekers
Januari	4426	2169
Februari	4191	2026
Maart	4285	2159
April	3827	1907
Mei	4344	2219
Juni	5197	2446
Juli	4411	2237
Augustus	4042	2182
September	3704	2088
Oktober	5225	3034
November	4434	2603
December	4486	2624
Totaal	52553	27694

Herkomst

Ruim 83% van de bezoekers van de website kwam uit Nederland, 13% uit België.

Net als in voorgaande jaren was "anabolen" de meest gebruikte zoekterm, ditmaal met 12%. Na "anabolen" was de meest gebruikte zoekterm "lijf sport en middelen" wat in elk geval de bekendheid van de site onderstreept.

"Stack" en "efedrine", die in 2003 nog in de top 5 stonden, waren in 2004 niet in de top terug te vinden.

De trend dat de meeste bezoekers van de site afkomstig zijn van startpagina's, heeft zich in 2004 verder doorgezet.

Specifieke startpagina's als bodybuildingpagina.nl en fitness.pagina.nl waren in 2004 goed voor bijna 40% van de bezoekers van de site, anders dan bij de NeCeDo website, waar de meeste bezoekers via zoekmachines komen.

Bijlage 4.3 www.purekracht.nl

Ook voor het project Pure Kracht is er een website gemaakt. Deze wordt zowel door de KNKF als het NeCeDo beheerd. Eind 2003 bestond er reeds een pagina met korte, algemene informatie. Vanaf de daadwerkelijke start voor de deelnemers is de website fors uitgebreid en compleet vernieuwd. Dit is op 24 april gebeurd. Vanaf 23 juni is er in het content management systeem een statistiekprogramma geplaatst, zodat het aantal bezoekers en hits kunnen worden bijgehouden. Hieronder is een overzicht te vinden per maand voor 2004.

Maand	Pageviews	Unieke bezoekers
Juli	22358	2307
Augustus	22979	2671
September	20837	2653
Oktober	17543	2509
November	17313	2307
December	18153	2642
Totaal	119183	15098

Ook bestaat er een mogelijkheid om het aantal bezoekers en hits per pagina te bekijken. Zo ontstaat een beeld welke pagina's veel bekeken worden. Wat opvalt, is dat de pagina met een overzicht van alle 'Oefeningen' veruit favoriet is. Op plaatst twee en drie staan: 'Nieuws' en 'Nieuws meer'.

Bijlage 5. GDS commissie

Sinds de oprichting van de "Geneesmiddelen Dispensaties Sporter" (GDS) –commissie, op 1 oktober 2004, zijn in totaal 167 dispensatieverzoeken ingediend.

Het betrof hier 154 korte procedures en 13 lange.

De mannen waren licht in de meerderheid (53%).

Wat betreft de regionale spreiding: de meeste aanvragen kwamen uit Noord- en Zuid Holland: beide 19%)

In totaal waren de aanvragen afkomstig van 28 verschillende sportbonden; de meeste aanvragen waren afkomstig van de KNZB (25,7%) de KNWU (13,8%) en de JBN (9.0%).